

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-02064/2020-04

Датум: 14.7.2021. године

Немањина 22-26

Београд

На основу члана 12. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-испр., 14/16 и 95/18-др. закон) и члана 23. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18-др. закон), а у вези са Правилником о компензацијским мерама („Службени гласник РС”, број 20/10), Министарство заштите животне средине, државни секретар Александар Дујановић по Решењу о овлашћењу број 021-01-13/21-09 од 26.2.2021. године, доноси

РЕШЕЊЕ
о компензацијским мерама

I

Ради ублажавања штетних последица изазваних активностима везаним за изградњу ски лифта „Бандера“ на подручју Парка природе „Златибор“, и то:

- успостављање нових локалитета у оквиру газдинских јединица на просторима у режиму заштите II и III степена Парка природе и на огољеним површинама које се не користе у оквиру других газдинских јединица којима газује ЈП „Србијашуме“ на површини од 0,95 ха., у наредних три до пет година, а у складу са Предлогом компензацијских мера ради ублажавања штетних последица изазваних за изградњу ски лифта „Бандера“ на подручју Парка природе „Златибор“, предложених у мишљењу Завода за заштиту природе Србије (03 број 019-3016/4 од 2.2.2021. године).

II

Трошкове прикупљања, обраде и утврђивања података за утврђивање компензацијских мера, као и трошкове компензацијских мера, из тачке 1. овог решења, сноси носилац активности Јавно предузеће „Скијалишта Србије”, Београд.

Координацију послова спровођења компензацијских мера из тачке 1. овог решења врши Јавно предузеће „Србијашуме“, Београд.

Образложење

Јавно предузеће „Скијалишта Србије”, Београд, је дописом број 07 бр. 1993 од 21. октобра 2020. године доставило Захтев за спровођења компензацијских мера за изградњу

ски лифта „Бандера“ у складу са Решењем о условима заштите природе 03 број 020-1075/2 од 18. маја 2018. године за изградњу ски лифта „Бандера“ на подручју Парка природе „Златибор“.

У складу са чланом 12. став 1. Закона о заштити природе, а на основу Захтева Министарства заштите животне средине, Завод за заштиту природе Србије је у свом Мишљењу (03 број 019-3016/4 од 2.2.2021. године) утврдио компензацијске мера ради ублажавања штетних последица изазваних активностима везаним за изградњу ски лифта „Бандера“ на подручју Парка природе „Златибор“.

Изградња ски лифта „Бандера“ на подручју Парка природе „Златибор“ обухватала је градњу новог ски лифта. Утврђено је да ски лиф изграђен због тога што се његова излазна станица поклапа са излазном станицом гондоле. Постојећи ски-лифт измештен је на локацију 20-50 m даље од постојеће локације. Ски-лифт карактеришу следећи основни параметри: надморска висина излазне станице: 1481,80 m н.в., висинска разлика: 289,80 m, дужина стазе: 877,75 m и ширина 14-16 m, просечан нагиб трасе: 35,10%, максимални капацитет: 1060 скијаша на сат и брзина ужета: 3,20 m/s. Ски лифт се састоји од полазне (погонске) станице, линије жичаре и излазне (окретне) станице. Катастарске парцеле преко којих прелази предметна траса су: 550/5, 550/7, 550/10 и 550/11 (К.О. Доброселица) и к.п.бр. 3082/9 и 3082/17 (К.О. Јабланица), на територији општине Чајетина.

Пакон увида у Централни регистар заштићених природних добара Републике Србије и документацију Завода за заштиту природе Србије, утврђено је да се ски лифт налази у оквиру граница заштићеног природног добра, Парк природе „Златибор“ у режиму трећег (III) степена заштите.

Масив Торника је саставни део Златиборске висоравни, простире се у правцу северозапад - југоисток. Просечна надморска висина овог дела је 1200 m и почиње на око 1000 m н.в. до 1496 m н.в., који је уједно и највићи врх Златибора. Простор ски лифта „Бандера“ представља прави монгани (планински) појас развијен на северним падинама Торника. Коридор ски лифта, где је за његову изградњу било неопходно уклањање шуме пролази кроз планинске екосистеме шумске вегетације, мешовите заједнице белог и црног бора (*Pinetum nigrae-silvestris*). Простор ски лифта се налази на серпентинској подлози, на коме је развијено је у земљиште типа црница на серпентину, односно хумусно-силикатно земљиште и скелетно земљиште на серпентину. Локалитет је обрастао мешовитом, једнодобном, очуваном високом шумом смрче и борова. У мешовитим састојинама су главни едификатори црни и бели бор, црни бор се пење у планински појас, заузимајући надморске висине и до 1400 m. Бели бор образује најчешће чисте састојине, али се јавља и као примешана врста планинске шуме јеле и смрче. Присутан еколошко-вегетацијски профил на делу коридора ски лифта „Бандера“, указује да се ради о значајној вегетацији која има заштитну улогу јер спречава појаву ерозије и чува микроклиматске карактеристике датог подручја.

С обзиром на то да су предметни радови и активности на изградњи ски лифта „Бандера“, изведени у заштићеном подручју на заштићеној површини од 0,44 ha ПП „Златибор“, било је неопходно израчунати губитак природне вредности и прерачунавање тог губитка, тј. утврдити компензацијске мере. За израчунавање је коришћена одговарајућа законска основа и литература која обрађује еколошке штете.

Компензацијске мере су одређене на основу члана 6. и Прилога 2. Правилника о компензацијским мерама („Службени гласник РС”, број 20/10).

За утврђивање обима компензацијских мера заштићеном природном добру - ПП „Златибор“, у складу са Прилогом 2. тачка 4., вредновани су следећи показатељи:

1) Мерење густине и биомасе, покровност вегетацијом - Укупна дрвна запремина, заштићене шуме износи 103,63 m³;

2) Процент покровности основне врсте вегетације - Размер смеше, тј. учешће смрче у шуми је 90% или смеша 0.8;

3) Жива биомаса преовладавајуће вегетације изнад површине земљишта - Активност је вршена на простору који је обрастао планинским екосистемима шумске вегетације - мешовите шуме црног и белог бора (*Pinetum nigrae-silvestris*);

4) Индекс диверзитета - (Део наведеног простора обрастао је шумом црног и белог бора (*Pinetum nigrae-silvestris*) које представљају значајан део шумског фонда Парка природе. У оквиру заједнице црног и белог бора на овом подручју издвојен је тип шуме *Pinetum nigrae-silvestris* фацис *ericosum*, као најзаступљенија и најтипичнија борова шума на Златибору. Јавља се на на већим надморским висинама, на хумиснио-силикатним до смеђим земљиштима на серпентиниту које је високо продуктивно за борове. Ово су борове састојине највеће продуктивности. Орнитофауна локалитета карактеристична је за мешовите шуме белог и црног бора, као и шуме смрче и јеле - сури орао *Aquila chrysaetos*, лештарка *Bonasa bonasia*, змијар *Circaetus gallicus*, еја мочварица *Circus aeruginosus*, еја ливадарка *Circus pygargus*, црна жуна *Dryocopus martius*, сива ветрушка *Falco vespertinus*, белоглави суп *Gyps fulvus*, руси сврачак *Lanius collurio*, шумска шева *Lullula arborea*, пчеларица *Merops apiaster*, обична белогуза *Oenanthe oenanthe*, осичар *Pernis apivorus*, сива жуна *Picus canus*);

5) индикаторе квалитета станишта (производност станишта и земљишта, одређена је као задовољавајућа);

6) присуство позитивних или негативних показатеља врста (Шума се налази на страни и врло стрмом терену, уједначеног нагиба, на н.в. од 1230 до 1490 m. Подручје је угрожено водном ерозијом-површинска ерозија. У шуми је присутна средње густа и густа приземна вегетација и средње густ спрат жбуња);

7) дневну употребу станишта (Заштићени простор се налази у ски центру, развој туризма (реконструкција жичаре) доводи до сече и до одређеног оштећења шумских екосистема, као и високопланинске вегетације);

8) концентрацију загађујућих материја (Концентрација загађујућих материја у шуми је мала, али ипак указује на велики значај ове шуме и њених општекорисних функција).

- На основу наведених и одређених индикатора као најважнијих показатеља промена у функцији станишта заштићене шуме израчунат је губитак у јединици процене. Квалитативно и квалитативно вредновање заштићене шуме, у којој је урађена препамена земљишта, изражено је нумерички према принципима шумарске струке и науке и одређено је у складу са Законом о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 - др. закон) и то:

- Укупна површина заштићеног природног добра Парка природе „Златибор“ износи 41.923,26 ha. Парк природе „Златибор“ представља просторну целину изворних, јединствених природних вредности, која се одликује присуством природних реткости, атрактивним предеоим целинама и изворним шумским екосистемима. Специфичност флоре и вегетације условљена је утицајем серпентинске геолошке подлоге, те се на овом подручју налазе станишта бројних ретких и угрожених биљних врста. У Парку природе „Златибор“, доминирају аутохтоне шуме црног бора и мешовите шуме црног и белог бора, које су сврстане у приоритетна Натура 2000 станишта. Преклапањем трасе ски стазе са картама газдинске јединице „Торник“ утврђено је да су обухваћени делови одељења 10. Предметни простор заузимао је обраслу површину под шумом од 0,44 ha. Шумом обрасле површине обухватају одељење 10/а.

- Укупна вредност техничког и просторног дрвета смрче на пању (вредност дрвета које ће бити посечено за изградњу и проширење пута) износи 186.785,13 динара.

- Укупна вредност техничког и просторног дрвета смрче на пању на крају опходње није обрачунавана, с обзиром да се у складу са чланом 47. и 48. Закона о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 53/1995, 23/2001-СУС, 20/2009, 55/2013-УС и 106/2016-Аутентично тумачење), састојина у којој је вршена сеча стабала сматра зрелом за сечу. Наведени податак указује да је шума живела до краја опходње, што за смрчу и борове износи око 110 година.

- Као компензацијска мера за ублажавање последица приликом извршених радова на изградњи ски лифта „Бандера“ на заштићено природно добро је пошумљавање 0,95 ха нових белоборових и црноборових шума у наредних три до пет година. Ова површина се добије када се укупна вредност техничког дрвета на крају опходње подели са вредности годишње садње по 1 ха (186.785,13 динара/196.000 динара= 0,95 ха (196.000 динара је вредност јединичне планске цене пошумљавања садницама црног и белог бора за Газдинску јединицу „Торник“).

На основу свега наведеног и у складу са чланом 2. став 2. тачка 3) Правилника о компензацијским мерама („Службени гласник РС“, бр. 20/2010), потребно је спровести компензацијске мере ради ублажавања штетних последица након извршених радова на изградњи ски лифта „Бандера“. С обзиром на то да су предметни радови и активности на изградњи и уређењу изведени у заштићеном подручју, а у циљу очувања оптималне стабилности и сукцесивних промена на екосистемском нивоу, неопходно је приступити пошумљавању, попуњавању и подсађивању на површини од 0,95 ха на површинама у оквиру газдинских јединица на подручју Парка природе „Златибор“, као и на огољеним површинама које се не користе у оквиру других газдинских јединица ван заштићеног подручја а којима газдује ЈП „Србијашуме“. Биолошко техничким мерама омогућиће се очување и укупна стабилност еколошки значајних шума црног бора и мешовитих шума црног и белог бора на простору Парка природе „Златибор“ и околине.

Поука о правном средству:

Ово Решење је коначно у управном поступку. Против истог се може покренути управни спор пред Управним судом у року од 30 дана од дана њеног достављања.

Достављено:

- ЈП „Србијашуме“,
Булевар Михајла Пупина 113, 11 070 Београд
- ЈП Скијалишта Србије,
Милутина Миланковића 9, 11 070 Београд
- Архива

